

25. marts 2008

J.nr. 07-30-1

**Høringsnotat
om forslag til lov om ændring af lov om tjenestemænd og forskellige andre love (Ophævelse af den generelle pligtige afgangsalder på 70 år m.v.)**

1. Indledning

Finansministeriet sendte den 10. januar 2008 et udkast til lov om ændring af lov om tjenestemænd og forskellige andre love (Ophævelse af den generelle pligtige afgangsalder på 70 år m.v.) i høring hos samtlige ministerier, Domstolsstyrelsen, Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), Offentligt Ansattes Organisationer (OAO), Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab (SKAF), Akademikernes Centralorganisation (AC), Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte (KTO), Sundhedskartellet, KL, Danske Regioner, Kommunernes Lønningsnævn, Regionernes Lønnings- og Takstnævn, Grønlands hjemmestyre, Færøernes landsstyre og Advokatrådet.

2. De indkomne høringssvar

Forsvarsministeriet, Kirkeministeriet, Kulturministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Danske Regioner, Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Advokatrådet har meddelt, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

De væsentligste bemærkninger i de indkomne høringssvar refereres nedenfor. Justitsministeriet har givet lovtekniske bemærkninger.

3. Bemærkninger til lovforslaget

Finansministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført i kursiv.

Forslaget om at ophæve den generelle pligtige afgangsalder på 70 år m.v.

CFU, KTO og AC finder det som udgangspunkt positivt, at lovforslaget giver tjenestemænd, der er fyldt 70 år, mulighed for at forblive ansat på tjenestemandsvilkår.

Efter KL's opfattelse er der ikke aktuelt et påtrængende behov for en generel ændring af den pligtige afgangsalder for tjenestemænd i kommunerne. KL har bl.a. peget på, at det kommunale tjenestemandregulativ allerede indeholder en bestemmelse om, at tjenestemandsansættelse kan forlænges for et år af gangen for tjenestemænd over 70 år.

I bemærkningerne til lovforslaget forudsættes det, at der foretages ændringer i bestemmelser om pligtig afgangsalder for kommunale og regionale tjenestemænd svarende til de ændringer, der ved loven gennemføres for tjenestemænd i staten. Finansministeriet finder det rigtigst, at der på dette område gælder samme regler for tjenestemænd i staten, kommunerne og regionerne. Finansministeriet finder derfor, at kommuner og regioner bør tage skridt til at ændre deres tjenestemandregulativer.

På den baggrund har høringssvaret ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

OA foreslår, at den pligtige afgangsalder på 70 år opretholdes, således at tjenestemænd afskediges, når de når denne alder, medmindre de ønsker at fortsætte. Hvis de ønsker at fortsætte, har de ret til at fortsættes på tjenestemandsvilkår.

Efter lovforslaget fortsætter ansættelsesforholdet, selv om tjenestemanden fylder 70 år, indtil tjenestemanden afskediges efter ansøgning eller uden ansøgning. Finansministeriet finder, at den generelle pligtige afgangsalder på 70 år bør ophæves fuldstændigt og ikke opretholdes i den modificerede form, som OAO peger på.

På den baggrund har høringssvaret ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

KL finder, at en generel pligtig afgangsalder betyder, at en tjenestemand er forberedt på at trække sig tilbage på grund af alder. Tilbagetrækningen sker derfor værdigt og uproblematisk for den enkelte tjenestemand. CFU og KTO peger på, at afsked på grund af uegnethed kan rejse ”etiske” spørgsmål.

En ophævelse af den pligtige afgangsalder på 70 år har ikke betydning for tjenestemandenes ret til at søge sig afskediget. Efter lovforslaget vil alder ikke længere være en saglig grund til uansøgt afsked, medmindre der i lovgivningen er fastsat en aldersgrænse, eller der er aftalt en pligtig afgangsalder. Saglige grunde til uansøgt afsked kan f.eks. være sygdom eller uegnethed. Det samme gælder for tjenestemand, der ikke er fyldt 70 år, så der vil ikke være forskel mellem disse grupper.

Finansministeriet forventer på den baggrund ikke, at ophævelsen af afgangsalderen rejser problemer af den nævnte art.

På den baggrund har høringssvaret ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

AC har peget på, at afskaffelse af alder som afskedsårsag kan medføre en stigning i antallet af sager om usaglig afskedigelse, fordi ansættelsesmyndigheden og tjenestemanden kan have forskellig vurdering af tjenestemandens egnethed til at varetage stillingen.

Finansministeriet forventer ikke, at der vil ske en stigning i antallet af sager om usaglig afskedigelse som følge af ophævelsen af den generelle pligtige afgangsalder.

På den baggrund har høringsvaret ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

AC har foreslået, at det i lovbemærkningerne præciseres, at der er tale om ansættelse på ”uændrede” tjenestemandsvilkår for tjenestemænd, der er fyldt 70 år.

Ophævelsen af den pligtige afgangsalder indebærer, at tjenestemænd kan forblive ansat på tjenestemandsvilkår, selv om de fylder 70 år. Disse tjenestemandsvilkår kan på samme måde som de vilkår, der gælder for andre tjenestemænd, senere blive ændret ved lovgivning eller aftale. Det vil derfor efter Finansministeriets opfattelse ikke være dækkende at skrive ”uændrede” tjenestemandsvilkår.

På den baggrund har høringsvaret ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

Forslag om andre lovændringer

Domstolsstyrelsen har foreslået, at reglen i tjenestemandslovens § 34, stk. 1, hvorefter ansættelse som dommer og retsassessor kun kan ske som varig ansættelse, også kommer til at omfatte andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene. Domstolsstyrelsen har endvidere foreslået, at særreglerne om stillingsforandringer, disciplinærsager, afskedsprocedure m.v. i tjenestemandslovens § 34, stk. 3, der efter lovforslaget bliver § 34, stk. 4, også kommer til at omfatte andre tjenestemandsansatte jurister ved domstolene.

Disse ændringer er indarbejdet i lovforslaget inden fremsættelsen.

Undervisningsministeriet har foreslået, at der i lovforslaget medtages en bestemmelse om ophævelse af aldersgrænsen for udpegning til bestyrelsen for Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Denne ændring er indarbejdet i lovforslaget inden fremsættelsen.

CFU, KTO, AC og Sundhedskartellet har peget på, at der bør være mulighed for at optjene tjenestemandspensionsalder ud over den nuværende højeste pensionsalder på 37 år.

CFU, KTO og AC har endvidere foreslået, at aldersgrænsen for afsked med kvalificeret svaglighedspension sættes op, og at der sker en tilsvarende ændring for så vidt angår ægtefællepension.

Den højeste egenpension opnås ved 37 års pensionsalder, jf. tjenestemandspensionslovens § 6, stk. 1.

Efter tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 1, har en tjenestemand, der er under 60 år, og hvis erhvervsevne er nedsat til en tredjedel eller derunder, ved afsked af denne årsag ret til en pension, som fastsættes på grundlag af den pensionsalder, tjenestemanden ville have opnået ved forbliven i tjeneste indtil udgangen af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år, jf. lovforslagets § 2.

Efter tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 3, kan Finansministeriet, hvor særlige forhold taler derfor, bestemme, at § 7, stk. 1, kan finde anvendelse, hvor fratræden sker efter det fyldte 60. år.

Det bemærkes, at aldersgrænsen for afsked med kvalificeret svagelighedspension hæves parallelt med efterlønsalderen, jf. de ændringer i tjenestemandspensionslovens § 7, stk. 1 og 3, der blev gennemført ved § 5, nr. 8 og 9, i lov nr. 1587 af 20. december 2006 om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love (Ændringer som følge af gradvis forhøjelse af efterløns- og folkepensionsalderen m.v.).

Efter Finansministeriets opfattelse er der ikke nogen nødvendig sammenhæng mellem den foreslåede ophævelse af den pligtige afgangsalder på 70 år og de foreslåede ændringer i tjenestemandspensionsloven.

På den baggrund har høringsvarene ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

AC finder, at der ikke er grundlag for at opretholde aldersgrænsen for rådighedsløn og ventepenge i tjenestemandenslovens § 32, stk. 4, nr. 2, og stk. 6, og foreslår derfor, at bestemmelserne ophæves.

Efter tjenestemandenslovens § 32, stk. 1, bevarer en tjenestemand, der afskediges, fordi ændringer i forvaltningens organisation eller arbejdsform, medfører, at stillingen nedlægges, sin hidtidige løn i 3 år (rådighedsløn). Der ydes dog ikke rådighedsløn til den, der er fyldt 65 år, jf. lovens § 32, stk. 4, nr. 2. Det samme gælder for ventepenge, jf. lovens § 32, stk. 6.

Det bemærkes, at aldersgrænsen for rådighedsløn og ventepenge hæves parallelt med folkepensionsalderen, jf. de ændringer i tjenestemandenslovens § 32, stk. 4, nr. 2, der blev gennemført ved § 6, nr. 2, i lov nr. 1587 af 20. december 2006 om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forskellige andre love (Ændringer som følge af gradvis forhøjelse af efterløns- og folkepensionsalderen m.v.).

Efter Finansministeriets opfattelse er der ikke nogen nødvendig sammenhæng mellem den foreslåede ophævelse af den pligtige afgangsalder på 70 år og de foreslåede ændringer i tjenestemandensloven.

På den baggrund har høringsvaret ikke givet anledning til ændring af lovforslaget.

CFU, KTO og AC finder, at lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension bør ændres, således at der kan foretages indbetaling af ATP-bidrag for ansatte,

der er fyldt 70 år. Endvidere bør der foretages tilsvarende ændringer for så vidt angår visse kollektivt aftalte gruppelevsforordninger.

Efter Finansministeriets opfattelse er der ikke nogen nødvendig sammenhæng mellem den foreslåede ophævelse af den pligtige afgangsalder på 70 år og de foreslåede ændringer i ATP-loven m.v.

På den baggrund har høringssvarene ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Seniorpolitiske initiativer

CFU og KTO har peget på betydningen af seniorpolitiske tiltag over de enkelte ansatte ved en ophævelse af den almindelige pligtige afgangsalder.

Finansministeriet er opmærksomt på behovet for seniorpolitiske initiativer i forhold til ansatte i staten, herunder ansatte, der fortsætter efter det 70. år. Efter Finansministeriets opfattelse bør overvejelser om seniorpolitiske initiativer ske inden for de almindelige rammer for fastlæggelse af statens personalepolitik.

På den baggrund har høringssvarene ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Statens tjenestemænd på Færøerne

Færøernes landsstyre finder, at loven ikke bør omfatte statens tjenestemænd på Færøerne, herunder udlånte tjenestemænd, der i forbindelse med opgaveomlægninger har opretholdt deres ansættelsesforhold til staten under tjeneste ved færøske myndigheder.

Efter Finansministeriets opfattelse bør der ikke være forskel mellem statens tjenestemænd i Danmark og statens tjenestemænd på Færøerne, herunder tjenestemænd der er udlånt til de færøske myndigheder, med hensyn til den generelle pligtige afgangsalder efter den danske tjenestemandsløve.

På den baggrund har høringssvaret ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget. Det er dog præciseret i lovbemærkningerne, at tjenestemænd, der er udlånt til de færøske myndigheder, er omfattet af forslaget om at ophæve den pligtige afgangsalder på 70 år for tjenestemand.

Det er endvidere omtalt i lovbemærkningerne, at Finansministeriet er rede til med de færøske myndigheder at drøfte eventuelle konkrete problemer, der måtte opstå som følge af, at den generelle pligtige afgangsalder på 70 år ophæves for udlånte tjenestemænd.

Finansministeriet vil i den forbindelse være indstillet på at acceptere, at de færøske myndigheder, hvis de måtte ønske det, bringer udlånet til ophør, når en udlånt tjenestemand fylder 70 år.

I givet fald vil de danske myndigheder tilbyde den pågældende tjenestemand en anden passende stilling, som vedkommende har pligt til at overtage. Hvis dette ikke er muligt, vil tjenestemanden blive afskediget med pension efter de almindelige regler herom.

Lovens territoriale udstrækning

Færøernes landsstyre har ønsket en præcisering af lovens territoriale udstrækning.

Lovforslaget er inden fremsættelsen ændret i overensstemmelse hermed.

Ikraftsættelse for Grønland

Efter aftale med Beskæftigelsesministeriet er der inden fremsættelsen af lovforslaget indarbejdet en bestemmelse om, at ændringen af lov om arbejdsskadesikring ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland.